

2017-02-21

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2017/116

Handlingsplan för giftfria byggnader – återrapportering av uppdrag

Förslag till beslut

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden

1. Återrapportering av uppdrag godkänns.
2. Kvantifiering av handlingsplanens mål fastställs.
3. En aktualisering av handlingsplanen ska göras årligen.

Ärendet i korthet

Handlingsplanen för giftfria byggnader antogs i tekniska nämnden 2015-12-08 och bygg- och miljöförvaltningen fick då två uppdrag att återrapportera till nämnden senast ett halvår efter att kommunfullmäktige fattat beslut om miljöplan och kemikalieplan. Förvaltningen finner att det inte råder motstridigheter mellan handlingsplanen för giftfria byggnader och kommunens kemikalieplan samt miljöplan. Målområdena har kvantifierats procentuellt enligt nedanstående redovisning. Vad gäller förhållandet till lagkrav så ligger handlingsplanen i linje med de lagkrav som uttrycks i miljöbalken, avfallsförordningen och förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll.

Handlingar

1. Bygg och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-02-21
2. Handlingsplan för giftfria byggnader, 2015-12-08, rev 2017-03-13

Bakgrund

Handlingsplanen för giftfria byggnader antogs i tekniska nämnden 2015-12-08 och bygg- och miljöförvaltningen gavs i samband med det två uppdrag att återrapportera till nämnden senast ett halvår efter att kommunfullmäktige fattat beslut om miljöplan och kemikalieplan. Uppdragen var:

1. Att säkerställa att inga motstridigheter råder mellan handlingsplan för giftfria byggnader jämte miljöplan och kemikalieplan.
2. Att kvantifiera handlingsplanens mål och att tydliggöra på vilken nivå de är satta jämte lagkrav.

1. Säkerställande att inga motstridigheter råder:

Vid genomgång av Järfälla kommuns miljöplan och Järfälla kommuns Kemikalieplan samt Handlingsplan för giftfria byggnader har det inte upptäckts några motstridigheter mellan de olika planerna.

2. Kvantifiering av mål efter målområdena redovisade i handlingsplanen:

Kommunen använder sig av en etablerad materialdatabas som verktyg för produktbedömning och dokumentation kallad SundaHus. Databasen bedömer produkters miljöprestanda och betygsätter i kategorierna A, B och C+, C- och D, där A är det bästa betyget och D är det sämsta.

De resultat som kommer att kunna uppnås är beroende av vad marknaden för byggprodukter kan tillhandahålla. På basis av god erfarenhet från t.ex. Orion förskola har de nedanstående målnivåerna bedömts som möjliga¹.

Målområde	Tidigare angett mål	Kvantifierat mål
Material	<i>Giftiga ämnen ska fasas ut ur byggmaterial</i>	Materialval i projekt ska dokumenteras och vara: A-produkter 40 % B-produkter 55 % C- och C+ produkter sammanlagt 5 %

Målområdet Material kvantifieras genom att en procentuell fördelning av material ska vara enligt följande: 40 % A-produkter, 55 % B-produkter och 5 % C- och C+ produkter, D-produkter får inte förekomma.

Målområde	Tidigare angett mål	Kvantifierat mål
Kemikalier	<i>Giftiga ämnen ska fasas ut ur kemiska produkter</i>	Kemikalieval i projekt ska dokumenteras och vara: A-produkter 40 % B-produkter 55 % C- och C+ produkter sammanlagt 5 %

Målområdet Kemikalier kvantifieras genom att en procentuell fördelning av material ska vara enligt följande: 40 % A-produkter, 55 % B-produkter och 5 % C- och C+ produkter, D-produkter får inte förekomma.

Målområde	Tidigare angett mål	Kvantifierat mål
Avfall Punkt 3.2 – 3.7	<i>Spridning av giftiga ämnen ska förhindras under byggprocessen</i>	Ska följas till 100 %

Målområdet Avfall kvantifieras genom att punkterna 3.2 - 3.7 ska följas till 100 %.

¹ Projektet färdigställdes 2013 och enligt uppgifter från Sundahus var resultatet mycket gott, projektet fanns tillsammans med andra projekt i landet i gruppen som uppnått bästa miljöval. Fördelningen av produkter var A: 36,17%, B: 54,26 %, C+: 4,26 % och C-: 5,32 %. Med den erfarenheten till grund har de nya procentuella fördelningarna satts och förhoppningen är att marknaden ska ha utvecklats så pass mycket sedan 2013 att målsättningen kommer att kunna nås för kommande projekt.

Målområde	Tidigare angett mål	Kvantifierat mål
Yttre miljö Punkt 4.1 – 4.3	<i>Föroreningar i mark ska undersökas och åtgärdas genom marksanering om halter överstiger Naturvårdverkets riktvärden för känslig markanvändning.</i>	Ska följas till 100 %

Målområdet Yttre miljö kvantifieras genom att punkterna 4.1 - 4.3 ska följas till 100 %.

Målområde	Tidigare angett mål	Kvantifierat mål
Undvika-lista Punkt 5.1 Punkt 5.2 Punkt 5.3 och 5.4	<i>Giftiga ämnen ska fasas ut i byggmaterial</i>	Ska följas till 100 % Ska följas till 50 % Ska följas till 100 %

Målområdet Undvika-lista kvantifieras genom att punkten 5.1 ska följas till 100 % och 5.2 ska följas till 50 % (golv i våtutrymmen och gjutna massa golv).

Punkten 5.3 ska följas till 100 % vad gäller plastmattor, trösklar, dörrar i torra miljöer, taklistor, golvsockel och dörrfoder.

Punkten 5.4 ska fullföljas till 100 %, dvs. bekämpningsmedel ska undvikas och ska alltid anges i landskaps- eller markshandling (I driftavtalet för markskötsel finns angivet att ogräsbekämpning ska genomföras med hetvatten, kravet i 5.4 gäller garantientreprenörs arbete).

De riktlinjer som kommunen tidigare utfärdat för projektering angav att byggmaterial som till exempel golv, stomme, takmaterial m.m. skulle väljas enligt kriterierna A, B, C+ och dokumenteras i Sundahus. Miljöarbetet har breddats genom att även inkludera material som lekredskap, fallunderlag, plastgräs och övriga konstruktioner på förskolors och skolors gårdar i rapporteringen.

Relation till lagkrav:

Sammantaget följer ”Handlingsplan för giftfria byggnader” de lagkrav som reglerar området. Det bör förtydligas att Miljöbalken är en ramlag med allmänt hållna regler, principer och riktlinjer. Det betyder att den uttrycker övergripande värderingar och syftar till målet om hållbar utveckling, ofta utan att reglera detaljer som kan vara svåra för lagstiftaren att förutse. Målområdena Material och Kemikalier regleras av lagkravet i Miljöbalken 2 kap 4 § som säger att vid användning av varor som behandlats med kemiska produkter och kemiska produkter som kan befaras medföra risker för hälsa eller miljö ska dessa ersättas med mindre farliga produkter. Handlingsplanen syftar till att förverkliga miljöbalkens regler och principer.

Ekonomiska konsekvenser

De projekt som finns i handlingsplanen idag kommer att utgöra referensprojekt och de kvantifierade målen kommer att gälla för nya projekt som ska inkluderas i Handlingsplan giftfri byggnad.

Miljökrav på material och kemikalier genererar inga merkostnader men dock finns kostnader för miljökonsulter som stödjer arbete för miljöbyggnad. Dessa kostnader varierar beroende på hur många projekt konsulterna följer upp. Certifieringskostnader tillkommer för Miljöbyggnad Swedish Green Building. Dessa kostnader har beaktats i budgetarbetet inför kommande projekt.

Barnkonsekvensanalys

För barn som vistas i byggnader som kommunen ansvarar för kommer Handlingsplan för giftfria byggnader att resultera i att de får tillgång till en hälsosammare och tryggare miljö.

Mikael Rångeby
Bygg- och miljödirektör

Roland Eriksson
Chef för fastighetsavdelningen

Beslutet ska skickas till

Tekniska nämnden
Kommunstyrelsen
Akten